

Modelářské vzpomínky na Ing. Ladislava Jareše

Dne 5. března 2024 zemřel velký průkopník moderního pojetí leteckého modelářství, zvláště v oblasti rádiového řízení. Díky jeho podpoře jsme se již v roce 1975 dopracovali k vlastnoručně zhotoveným proporcionálním soupravám. Jeho systematický přístup k řešení technických úloh nám byl vždy příkladem a inspirací.

Někdy počátkem sedmdesátých let se Láďa jel podívat na modelářské létání na letišti v Brně Medlánkách. Velice ho tehdy zaujalo létání s motorovým modelem řízeným desetikanálovou soupravou, tehdy ještě neproporcionální, čili „bang-bang“. Když pak byl ale svědkem dlouhého ladění tónových kmitočtů před každým letem, a jejich nespolehlivého vyhodnocení tzv. jazýčkového rezonančního relé v modelu, dospěl k jednoznačnému závěru, že „Takhle on tedy létat nebude!“

V té době se již v radiotechnickém tisku tu a tam objevila schémata proporcionálního řízení (například od firmy Teleprop),

pro jejich realizaci však chyběla na tuzemském trhu serva. Ale jakmile se v našich prodejnách objevilo pár serv Graupner Varioprop (tehdy ještě bez elektroniky), pustil se Láďa do práce. Na osvědčené schéma navrhl nové plošné spoje pro přijímač a servozesilovače. Miniaturizace přijímače se mu natolik povedla, že plošný spoj o rozměrech 30x55 mm byl dokonce o centimetr užší než věhlasný Graupnerův Varioprop superhet! To bylo v roce 1974.

Láďa nás tehdy přesvědčil, že nám pomůže se sháněním miniaturních součástek (jež v té době na našem trhu nebyly), a tak nebyl důvod nepřestoupit na jeho

konceptu přijímače. My, co jsme pracovali v elektrotechnice, jako Mirek Kalous z Jablonného, Miloš Matějka z Kvasin (můj někdejší kolega z Tesly Pardubice) a já, jsme si samozřejmě soupravy zhotovovali, oživovali a nastavovali sami. Stavovská čest by nám tenkrát nedovolila, nechat si takovou věc udělat někým jiným. Při práci na proporcionálních soupravách jsme se ocitli úplně v novém technickém světě. Do té doby používané superreakční přijímače například neumožňovaly současný provoz více modelů. A najednou jsme měli k dispozici 32 vysílacích kanálů s odstupem 10 kHz! Navíc řídit model páčkami, jejichž přesná poloha je vysílána do modelu 50x za sekundu – to byly technické skutečnosti, na něž jsme byli patřičně hrdi.

Oldřich Kaška